

Co-founded by the European Union

Poštovani/a,

Mnoge zemlje se nalaze u teškoj dužničkoj krizi, sa otplatama spoljnog duga na najvišem nivou u poslednje tri decenije. Ovu krizu pogoršava status kvo koji predvode G20, MMF i Svetska banka, koji smatraju da otpis duga nije potreban, i koji omogućavaju privatnim poveriocima da godinama odugovlače pregovore o otpisu duga ostavljajući zemlje visoko zaduženima, čak i nakon što se konačno postigne dogovor o otpisu duga. Status kvo omogućava da ugovori o dugu ostanu tajni, da se blokiraju pravila o odgovornom pozajmljivanju i zaduživanju, i posledično da se osigura ponavljanje dužničkih kriza. Hitno je i od vitalnog značaja da 4. konferencija UN o finansiranju razvoja preduzme smeće akcije kako bi omogućila zemljama da stvore novu finansijsku arhitekturu koja može da reši trenutnu dužničku krizu na pravedan, brz i dubok način, i spreči buduće krize kroz pravila o transparentnosti i odgovornom pozajmljivanju i zaduživanju.

Duboko smo zabrinuti zbog položaja zemalja kreditora, posebno evropskih zemalja i Evropske komisije, koje sistematski blokiraju svaku značajnu reformu dužničke arhitekture, štiteći status kvo MMF-a, Svetske banke i trojke G20, u kojoj vlade poverilaca imaju moć donošenja odluka. Umesto da podrže predloge za inkluzivniju i demokratskiju arhitekturu duga, evropske zemlje ograničavaju svoju ponudu na poboljšanje neuspelog Zajedničkog okvira, promovišući zamenu duga i klauzulu o uslovljenosti države (praksa koja je već na snazi i, koja je u najboljem slučaju, apsolutno nedovoljna za rešavanje dužničke krize).

Jačanje Zajedničkog okvira neće doneti dovoljna, sveobuhvatna i pravedna rešenja za zemlje zajmoprimce, jer on ostaje dobrovoljni okvir osmišljen da zaštiti interese poverilaca. EU takođe predlaže „godišnji dijalog između UN, Pariskog kluba i drugih zvaničnih poverilaca, sa MMF-om i Svetskom bankom kao posmatračima“.

Sumnjamo da neinkluzivni dijalog jednom godišnje može da reši višestruke izazove arhitekture duga. Takođe, Pariski klub i zvanične zemlje poverioci su deo UN, pa zašto taj proces ne bi bio unutar UN sa svim državama članicama na ravnopravnoj osnovi, bez obzira na njihov položaj kao poverilaca ili dužnika.

Konačno, pitamo se kako se ovo razlikuje od neinkluzivnog neformalnog Okruglog stola o globalnom suverenom dugu. Dok evropski predstavnici nastavljaju da brane nepravedan i nefunkcionalan status kvo na pregovorima FfD4, oni osuđuju milione ljudi na decenije stagnacije, mere štednje i kršenja ljudskih i ekoloških prava uzrokovanih neodrživim dugom, kao što se dešavalo 1980-ih i 1990-ih.

U tom kontekstu, pozivamo evropske države članice UN i Evropsku komisiju da podrže napore vlada globalnog juga i visokozadužene zemlje u razvoju (u koje spada i Srbija) koje pokušavaju da postignu ambiciozne i pozitivne rezultate na konferenciji u Sevilji, što je podržao i Komitet za razvoj u Evropskom parlamentu. Uspeh se može postići u Sevilji samo ako države članice UN podrže sledeće predloge u zaključnom dokumentu FfD4:

Paragraf 43e: Paragraf govori o uspostavljanju „međuvladinog procesa u Ujedinjenim nacijama sa ciljem otklanjanja praznina u arhitekturi duga” i istraživanju „opcija za rešavanje održivosti duga, uključujući, ali ne ograničavajući se na, multilateralni mehanizam za rešavanje suverenog duga i globalni autoritet za dug“.

Paragraf 43e alt2: „Sa ciljem otklanjanja praznina u arhitekturi duga, pokrenućemo međuvladin proces u Ujedinjenim nacijama, u okviru Generalne skupštine na njenom 80. zasjedanju, radi uspostavljanja međunarodne konvencije, koja uključuje, između ostalog, multilateralni mehanizam za suvereni dug.“

Posebno pozdravljamo predlog za uspostavljanje međunarodne konvencije. Predlažemo da države članice spoje 43e alt2 i 43e kako bi se krenule ka sveobuhvatnoj reformi arhitekture duga putem Konvencije UN o suverenom dugu koja bi trebalo da uspostavi: Pravedni i transparentni multilateralni mehanizam za rešavanje suverenog duga, kako bi se postiglo brže, pravednije i urednije restrukturiranje i otkazivanje duga za zemlje zajmoprimce.

2. Obavezujuće principe odgovornog suverenog kreditiranja i zaduživanja, i promociju zakonodavstva, kako u zemljama zajmodavcima tako i u zemljama zajmoprimcima, koje nalaže transparentno i pravedno upravljanje suverenim dugovima.
3. Novi pristup okviru i analizama održivosti duga (DSAs), koji obezbeđuje da je procena usklađena sa potrebama ljudskih prava, zaštite klime i održivog razvoja, uključujući *ex post* i *ex ante* procene i revizije uticaja na rod, ljudska prava i životnu sredinu radi identifikacije nelegitimnih, nezakonitih i omalovažavajućih dugova.
4. Mehanizam automatskog otkazivanja servisiranja duga koji štiti zemlje globalnog juga i ostale prekomerno zadužene zemlje od ekstremnih klimatskih, ekoloških, ekonomskih, zdravstvenih, prehrambenih i bezbednosnih šokova.
5. Glavne jurisdikcije da bi se usvojili nacionalni zakoni koji će ograničiti kreditore koji drže obveznice i olakšati efikasno restrukturiranje duga.
6. Jačanje mera za suzbijanje koruptivnog kreditiranja i zaduživanja, uključujući punu primenu Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije.
7. Obavezujući jedinstveni globalni registar duga, nezavisan od poverilaca, radi promocije transparentnosti i odgovornog zaduživanja i pozajmljivanja.
8. Status kvo duga koji je doveo do ponovljenih dužničkih kriza tokom proteklih godina izgrađen je na nasleđu kolonijalizma i imperijalizma globalnog severa na globalnom jugu.

U tom smislu, snažno podržavamo sledeći predlog u paragrafu 10 odeljka Globalnog finansijskog okvira:

„Potvrđujemo da je imperativ za razvijene zemlje koje su stekle bogatstvo kolonijalnim dejstvom da plate kolonijalni finansijski dug onim zemljama koje su pretrpele posledice kolonijalizma, čime se mora stvoriti međunarodna šema za zemlje kako bi zahtevale i pratile pravednu isplatu duga.“

Globalni sever, uključujući evropske zemlje, duguje nesaglediv dug globalnom jugu. Podržavajući predloge globalnog juga da sistem duga funkcioniše na pravedniji i održiviji način, evropske vlade mogu preduzeti neke korake ka ispravljanju ovih nepravdi u očima ljudi globalnog juga i svih koji su zainteresovani za pravdu, odgovornost i održivost širom sveta.

Pozivamo sve evropske države bilo članice ili ne da pojedinačno ili preko predstavnika Evropske unije ili svojih država izraze svoju podršku ovim ključnim predlozima u tekućim pregovorima i obezbede snažan ishod u vezi sa spoljnim dugovima.